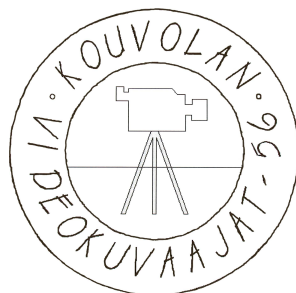

Kouvolan Videokuvaajat ry

Historiikki ajalta 1956 – 2006

Katsauksen koonnut Veijo Tervonen

Elävää kuvaa 50 vuotta Kouvolassa

Kesäkuun 1. päivänä 1956 kokoontui Kouvolassa Kymen Kartanon Pähkinäkabinettiin 14 kaitaelokuvauksesta kiinnostunutta perustamaan harrastusyhdistys, joka sai nimekseen Kouvolan Kaitaelokuvaajat – Kouvola Smalfilmare ja sen kotipaikka Kouvolan kauppala.

Perustajajäsenet olivat:

Unto Pöntynen (1. puheenjohtaja),

Gerhard Zweyberg (1. sihteeri),

Sakari Leskinen,

Erik Spoofo,

Paavo Taavitsainen,

Sauli Lahdenperä,

Kai Linkama,

A. Pohjola,

Tauno Tähtinen,

Raine Valleala,

Kalevi Pihkala,

Harry Varhoma,

Arvo Kääriäinen

B.E. Enomaa.

Perustavassa kokouksessa nähtiin Sakari Leskisen 16 mm värielokuva Afrikasta.

Seuraavana vuonna jäsenmäärä oli noussut jo 23:een. Kokoukset pidettiin linja-autoaseman yläkerrassa, Kouvolan Kauppakerhon tiloissa.

Talvella kuvattiin 16 mm filmille Kouvolassa hiihdon SM-kilpailut peräti kolmella eri kameralla.

Vuonna 1959 jäsenmäärä oli kasvanut 40:een. Vuosikilpailut pidettiin kuuden elokuvan kesken.

Koulutusta jo alkuvuosista lähtien

Valtakunnallisesti tunnettu kaitaelokuvamies **Heikki Kalima** esiintyi ensimmäisen kerran yhdistyksen kerhoillassa luennoitsijana vuonna 1960. Aiheena hänellä oli elokuvan suunnittelu ja käsikirjoitus. Tuolloin jo nähtiin, etteivät pelkät satunnaiset liikkuvan kuvan pätkät riittäneet harrastajille. Haluttiin opetella elokuvallista ilmaisua. Luonnollisena seurauksena tästä tavoitteesta aloitettiin kurssien järjestäminen. Ensimmäinen kurssi pidettiin vuonna 1961 Rabbelungin kartanossa **vapaaherratar Eva Wreden** toimiessa emäntänä. Kurssin vetäjinä olivat **Heikki Kalima** ja **Kaarlo Helkiö**. Kyseisenä vuonna tv:n filmipäällikkö **Lasse Aaltio** kävi esitelmöimässä aiheesta TV-kaitaelokuva.

Vuonna 1962 järjestettiin naapuripaikkakuntien välinen elokuvakilpailu, jonka voitti Inkeroinen elokuvalla ”Ulkomaanmatka”.

Yhdistyksen kokoontumisia pidettiin mm. Anjalassa, Inkeroisissa, Kuusankoskella ja Kouvolassa.

Suomen Kaitaelokuvaajien Liiton SM -kilpailuissa saavutettiin mainetta ensimmäisen kerran vuonna 1963, jolloin Heikki Jokiniemen ”Slavery” sai 4. sijan.

Vuonna 1964 käytiin Kotkan ja Kouvolan välinen elokuvakilpailu, jonka Kouvola voitti pistein 41-18. Kilpailuun osallistui 18 elokuvaa.

Vuonna 1965 yhdisys valmisti elokuvan ”Sippola suksilla”.

Yhdisys sai oman merkin vuonna 1967, sen suunnitteli Eero Heinä.

Kaakon Kaitapiiri ja järjestöyhteistyöt

Vuonna 1966 alkoi Kaakon Kaitapiirin toiminta.

Kaitapiirin perustava kokous, elokuussa 1968, pidettiin Orilammen majalla järjestetyillä Kaitapäivillä. Osanottajia oli mukavasti 50 henkilöä Kaakkois-Suomen yhdistyksistä. Ensimmäiset Kaitapäivät pidettiin Luumäellä. Ohjelmassa oli mm. yökuvien katselua isolta kankaalta.

Kuntotalossa järjestetty filmi-ilta lokakuussa 1969 kokosi peräti 150 katsojaa. Vuosi oli vilkas ja vierailijoita useita. Muun muassa filmin leikkaus ja aiheen metsästys olivat koulutusaiheina. Samana vuonna pidettiin ensimmäinen Kaakon piirin vuosikilpailu. Ensimmäinen mini-elokuvakilpailu järjestettiin 1970. Elokuvuksen alkeiskurssi keräsi 60 harrastajaa.

”Kouvola avainasemassa” –elokuva alettiin kuvata Kouvolan kaupungille.

Elokuvakerho Edvinin kanssa yhteistyö alkoi vuonna 1971. Seuraavana vuonna Kouvolan yhdistyksellä olikin haastetta Suomen Kaitaelokuvaajien Liiton SM -kilpailujen isännöimisessä. Ne pidettiin kauppaoppilaitoksella 11.-12.3.1972. Lokakuussa samana vuonna järjestettiin elokuvaseminaari yhdessä Elokuvakerho Edvinin kanssa.

”Kouvola avainasemassa” –elokuva valmistui vuonna 1973, kolmen vuoden projekti siis. Yhdistykselle hankittiin oma 8 mm ääniprojektori. Seuraavana vuonna kalustohankintoja tehtiin lisää, mm. 8 mm kamera ja valaisimia.

Vuonna 1975 jäsenmäärä oli kasvanut 72:een. Suomen Kaitaelokuvaajien Liiton syysseminaariin marraskuun alkupäivinä Kauppaoppilaitoksella osallistui 150 henkeä, mikä oli puolta enemmän kuin mitä järjestäjät odottivat. Vuonna 1976 yhdisys osallistui Kouvolan Taidepäiville, jossa luennoi Reino Niiniranta. Hän esitti myös tekemiään elokuviaan.

Murrosvaihe

1980-luvulla videokuvaukseen alkoi tulla uutta. Alkoi varovainen tutustuminen uuteen kuvantallennustekniikkaan, joka herätti ristiriitaisia tunteita niin alan ammattilaisten kuin harrastajienkin piirissä. Oli vannoutuneita filmin puolesta puhujia ja innostuneita videon kannattajia. Videonauha materiaalina oli lyömättömän edullinen filmiin verrattuna. Toisaalta alettiin varsin pian nähdä, että halpuutensa ansiosta sitä myös käytettiin surutta, joskus jopa ilman ajatusta. Kun kilpailuihin alkoi 80-luvun lopulla tulla videolle kuvattuja elokuvia, todettiin tason laskeneen.

Videokuvauksen tulo alkoi näivettää myös yhdistystoimintaa. Nuorempi polvi suuntautui luonnollisesti videotekniikan käyttäjäksi eikä vanhemman polven suosima kaitaelokuvaus jaksanut nuorempia houkutella. Kun yhdistyksen nimi oli Kouvolan Kaitaelokuvaajat, ei sekään houkuttanut videokuvauksen parissa puuhailevia. Ensimmäisen kerran nimenmuutoksesta päätettiin jo vuonna 1986 Kouvolan Filmi- ja Videokuvaajiksi, mutta jostain syystä muutoksia unohtui byrokratian rattaisiin muutamaksi vuodeksi.

Kansalaisopistossa järjestetty videokuvakurssi vuonna 1992 kokosi uusia harrastajia. Kurssin jälkeen he hakivat paikkaa, jossa voisi jatkaa harrastusta. Harkinnassa oli jopa uuden yhdistyksen perustaminen videokuvauksen harrastajille. Lopulta harrastajat siirtyivät Kouvolan Kaitaelokuvaajiin ja nimenmuutoshanke päätettiin uudelleen vireille. Uudeksi nimeksi päätettiin Kouvolan Videokuvaajat ry. 24.1.1994 jäsenkirjeessä kerrottiin, että nimi Kouvolan Videokuvaajat ry on vihdoinkin rekisteröity. Videokuvauksen jatkokurssi järjestettiin Kouvolan kansalaisopistossa vuonna 1994. Jälleen saatiin uusia jäseniä seuraan ja 80-luvun notkahduksen jälkeen jäsenmäärä alkoi taas kasvaa.

Yhdistyksen kerhotilat, videopaja, saatiin Kouvola-talon alakerrasta 1992. Siitä tuli paitsi kerhoiltojen ja koulutustilaisuuksien pitopaikka, myös elokuvien työstöpaja. Laitteistoa hankittiin vuosi vuodelta lisää. Sitä on jouduttu myöhemmin uusimaan. Tietokonepohjaista editointimahdollisuutta ei pajalle ole hankittu, mutta digitaalinen Casablanca-editori ja polttava dvd-asema kuuluvat kalustoon.

Kaukopartioelokuva Kostaja

Kesällä 1994 alkoivat kaukopartioelokuva Kostajan kuvaukset. Yhdistys toimi tuottajana. Lähes tunnin mittaisen elokuvan ensi-ilta oli 26.3.1995 kasarmiravintolan auditoriossa. Pääsymaksulliseen yleisönäytökseen myytiin lippuja 98 kpl.

Kutsuvieraita oli paikalla noin 160.

Kuvauksissa oli mukana 20-40 henkilöä näyttelijät mukaan lukien ja kuvauspäiviä kertyi 15. Materiaalia tallennettiin yli 8 tuntia. Kuvauksiin käytettiin noin 2600 henkilötyötuntia ja leikkausvaihe vei noin 180 tuntia. Elokuvan tekeminen oli rankka koulutuksellinen projekti, joka myös loi yhteishenkeä sekä toi yhdistyksen toiminnalle julkisuutta.

Syksyllä 1995 elokuvan 100-vuotisjuhlavuoden merkeissä järjestettiin Elokuvaryhmä Edvinin kanssa Kouvolassa Elävän kuvan juhla, jossa oli ohjaajavieraana **Veikko Aaltonen**. Samassa yhteydessä pidettiin perhe-elokuvakilpailu. Jäsenmäärä oli jälleen kivunnut 56:een, joka mainittiin jäsenkirjeessä ihan ennätykseksi. Sitähän se ei ollut, olivat kai vain päässeet jäsenkirjeen tekijältä 70-luvun kultaiset vuodet unohtumaan.

40-vuotisjuhlat SM-kilpailujen merkeissä

Yhdistys juhli 40-vuotismerkkipaaluun vuonna 1996 Filmi- ja Videokuvaajien Liiton SM-vuosikilpailun merkeissä. Kilpailuelokuvat esitettiin Kouvola talon auditoriossa ja iltajuhlaa vietettiin Hotelli Vaakunassa.

Vanhaa Kouvola -kuvausprojekti valmistui juhlavuonna. Jäsenmäärä kipusi 59:ään, mikä on huippu sitten 70-luvun. Lapsille pidettiin videopajaa kirjastossa Kouvolan kulttuuriviikolla.

1990-luvulla yhdisys tallensi teatteriesitysten kenraaliharjoituksia monikameratekniikalla Kouvolan teatterissa. Myös kesäteatteriesityksiä kuvattiin. Muita kuvausprojekteja oli mm. Suomen Mäyräkoiraliiton esittelyvideo.

SM-kilpailumenestystä Kouvolaan on tullut useamman kerran ja onpa yhdistyksen riveistä yltänyt kansainvälisen Unica-kilpailunkin mitaleille elokuvantekijä, Heikki Jokiniemi.

Piiri toimii

Kaakon Kaitapiirinä alkanut toiminta kaakonkulman alan harrastajien kesken on kestänyt läpi vuosikymmenten. Vuonna 2000 todettiin jäsenkirjeessä:
”Yhdisysmme toimi lauantaina 12.2.2000 isäntäyhdisysna Kaakon piirin videokilpailussa. Filmien katselu ja palkintojen jakotilaisuus pidettiin Kouvolan kirjaston auditoriossa. Kisojen järjestely on saanut kiitosta muilta seuroilta. Kiitos teille yhdisysmme jäsenistö hyvästä yhteistyöstä kisojen kunniakkaasta läpiviemisestä. Yhdisysmme sai pitkästä aikaa kaksi mitalistia. Heikki Jokiniemi sai A-sarjan I palkinnon. Marko Kivioja sai B-sarjan I ja II palkinnon.”
Vuosien varrella Kouvolan on kyllä menestynyt Kaakon piirin kilpailuissa hyvin.

Syksyllä samana vuonna puheenjohtajan mietteet olivat tummat: ”Yhdistyksemme toiminta on ollut, lievästi sanottuna alamaissa. Kevätkaudella kävi kokousiltoina keskimäärin 2-3 jäsentä turisemassa keskustelunaiheenaan, mitä nyt tehdään. Sykeröä (tuolloinen puheenjohtaja Seppo Raatikainen) ei lohduta sanonnat että, kyllä se siitä lähtee.”

Yhteistyötä Kouvolan Kameraseuran ja Kuusankosken Kamera –73 kanssa on viritelty 2000-luvulla. On järjestetty yhteisiä koulutustilaisuuksia ja pikkujouluja.

Vetäisikö terassi?

Kerhoillat videopajalla ovat olleet kahdesti kuukaudessa, kuukauden 1. ja 3. viikolla. Vuonna 2001 kesän kynnyksellä päätettiin kokeilla kesän aikana terassitapaamisia. Kesäkaudella on katsottu parhaimmaksi pitää kerhoiltojen osalta pajan ovet kiinni, ellei mitään kuvausprojektia ole päällä. Terassitapaamisia on pidetty silloin tällöin. Taiteiden yössä on esitetty elokuvia muutaman kerran. Vuonna 2001 Taiteiden yötä myös kuvattiin usealla kameralla.

Kouvolan kaupungin kanssa tehtiin sopimus 80 v. juhlan taltioinnista jäähallissa 24.8.2003. Lyhytvideofilmien katseluilta järjestettiin helmikuussa 2003. Ilta oli menestys. Jäsenkirjeessä kuvailtiin seuraavasti: ”Olipa varsinainen kansainvaellus yhdisyissä helmikuun ensimmäisenä keskiviikkona”. Kutsuimme yhteisestä aikaisemmin tehtyjen filmien katseluillasta meni perille. Kutsuimme vastattiin runsaslukuisesti. Paikalla oli 35 henkilöä. Kaikista Kaakon piirin seuroista oli edustajia paikalla. Väkeä oli Lahdesta, Mikkelistä, Kotkasta, Myllykoskelta, Lappeenrannasta, Vuoksenniskalta ja tietysti täältä Kouvolasta oli vahva edustus. Tilaisuudessa keskusteltiin seurojen toiminnasta ja mahdollisista yhteistoimintamuodoista. Neljä tuntia kestäneen tilaisuuden aikana katsottiin seurojen tekemiä videofilmejä menneiltä vuosilta.”

Tässä katsauksessa on mainittu nimeltä vain muutamia yhdistyksen jäseniä. 50 vuoteen mahtuu monta ansioitunutta filmintekijää sekä yhdisystyöhön aikaansa käyttänyttä toimijaa, jotka kaikki ansaitsisivat tulla mainituiksi. Ilman heidän panostaan näitäkään juhlia ei vietettäisi. Ei osattu varmaan 50 vuotta sitten aavistaa, millaisilla välineillä elokuvaa tehdään tulevaisuudessa. Elokuvanauhut ovat siirtyneet historiaan, niin filminauhut kuin videonauhutkin. Digitaalinen tallennusmuoto ja elokuvan koostaminen tietokoneella ovat nykypäivää. Tekniikan muuttumisesta huolimatta tarvitaan tietoa niistä periaatteista, joilla tallennetusta materiaalista saadaan ilmaisuvoimainen kokonaisuus ja katsojaa kiinnostava elokuva. Pelkällä teknisen laitteiston hallinnalla siihen ei yllä.

Kouvolan Videokuvaajilla on edelleen tehtävänä koota yhteen kuvauksen harrastajia oppimaan yhdessä sitä ilmaisua, joka saa katsojan kiinnostumaan elävän kuvan avulla kerrotusta tarinasta.

Kouvolan Videokuvaajat ry hallitus 2006

Puheenjohtaja Seppo Liimatainen.

Hallituksen jäsenet Heikki Arvila, Pentti Konttijärvi, Matti Kuusela, Heikki Rautio, Eelis Kinnunen, Ari Rahikainen ja Pekka Voutilainen.

Varajäsenet Seppo Raatikainen ja Ari Puuri. Sihteeri Jorma Heikkinen. Videopajan hoitaja Ari Rahikainen.